

Velká francouzská revoluce

Velká francouzská revoluce je označení pro období dějin Francie mezi lety 1789 a 1799, tedy zhruba od svolání generálních stavů králem Ludvíkem XVI. do uchopení moci Napoleonem Bonapartem. Tehdejší absolutní monarchie ve Francii byla během ní nahrazena vládou lidu a republikánstvím; francouzská větev římskokatolické církve byla donucena k radikální restrukturalizaci.

I když se Francie po pádu první republiky Napoleonovým státním převratem zmítala 75 let mezi republikou, císařstvím a restaurací někdejšího království, revoluce přesto znamenala definitivní konec pro *starý režim*. V lidových představách zastiňuje i následující revoluce z let 1830 a 1848. Obecně je vnímána jako hlavní přelomový bod evropských kontinentálních dějin, znamenala přechod od absolutismu k občanství a ustavení lidu jako hlavní politické síly. Kromě toho však také zrodila moderní politický teror.

Počátek revoluce

Francie se již delší dobu potácela na pokraji státního bankrotu. Hospodářská situace se výrazně zhoršila, od začátku 80. let 18. století začaly být uskutečňovány reformy pro povzbuzení výroby (zrušení vnitřního cla, některých poplatků zatěžujících výrobu). K hospodářským problémům se přidala i nepřízeň počasí, která byla zapříčiněna erupcí islandské sopky Laki v roce 1783. Během sopečné erupce se dostalo do atmosféry velké množství sopečného popela a sopečných plynů vedoucích k poklesu teplot v Evropě po několik následujících let. Změna teploty a menší množství dopadajícího slunečního záření se projevila v neúrodě zemědělských plodin a následném strádání populace. Proti aristokracii, která se postavila proti reformám, byla provedena soudní reforma. Proti této reformě roku 1788 vypuklo povstání v Grenoblu v Dauphiné. Tak 5. května 1789 svolal král Ludvík XVI. generální stavy (přesně po 175 letech, naposledy se generální stavy sešly roku 1614). Zástupci třetího stavu, kterých bylo stejně jako zástupců prvního i druhého stavu dohromady, chtěli kromě placení daní s oběma privilegovanými stavy projednávat i reformy ve společnosti, první dva stavy (za podpory krále) nesouhlasily. Dále se král se šlechtou snažili omezit působnost generálních stavů na pouhé poradní těleso na rozdíl od třetího stavu, který se dožadoval rozšíření jeho práv na nejvyšší zákonodárný orgán země.
